

2023-03-07 Nr. NV-485

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-23-143(2), TAIS-22-15900(3); TAP-23-164(2), TAIS-23-1779(2); TAP-23-163(2), TAIS-23-1778(2); TAP-23-160(2), TAIS-23-907(3); TAP-23-159(2), TAIS-23-900(3); TAP-23-158(2), TAIS-23-906(3); TAP-23-157(2), TAIS-23-901(3); TAP-23-156(2), TAIS-23-902(3); TAP-23-155(2), TAIS 23-903(3); TAP-23-154(2), TAIS-23-904(3); TAP-23-153(2), TAIS-23-905(3); TAP-23-152(2), TAIS-22-15905(4); TAP-23-151(2), TAIS-22-15904(4); TAP-23-150(2), TAIS-22-15902(4); TAP-23-149(2), TAIS-22-15908(4); TAP-23-148(2), TAIS-22-15903(4); TAP-23-147(2), 22-15907(4); TAP-23-145(2), TAIS-22-15901(4); TAP-23-144(2), TAIS-22-15909(4); TAP-23-311, TAIS-23-2820; TAP-23-310, TAIS-23-2819		DĖL CIVILINIO KODEKSO 3.210, 3.241, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 IR 3.266 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO 36⁴, 41, 42, 43, 50 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO 11 IR 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO 14¹, 16, 17, 19², 25², 30 IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO 17, 20, 21 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SOCIALINĖS PARAMOS MOKINIAMS ĮSTATYMO 5, 9, 11 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS ĮSTATYMO 21 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, PARAMOS MIRTIES ATVEJU ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, VALSTYBĖS PARAMOS GINKLUOTO PASIPRIEŠINIMO (REZISTENCIJOS) DALYVIAMS ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, KOMPENSACIJŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJAMS, NUKENTĖJUSIEMS NUO 1991 M. SAUSIO 11–13 D. IR PO TO VYKDYTOS SSRS AGRESIJOS, BEI JŲ ŠEIMOMS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJŲ IR KITŲ NUKENTĖJUSIŲ NUO 1991 M. SAUSIO 11–13 D. IR PO TO VYKDYTOS SSRS AGRESIJOS ASMENŲ TEISINIO STATUSO PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, ĮSTATYMO „DĖL SOCIALINĖS PARAMOS ASMENIMS, SUŽALOTIEMS ATLIEKANT BŪTINĄJĄ KARINĘ TARNYBĄ SOVIETINĖJE ARMIJOJE, IR ŠIOJE ARMIJOJE ŽUVUSIŲJŲ ŠEIMOMS (1945-07-22 – 1991-12-31)“ 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ 32 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, ŠEIMYNŲ ĮSTATYMO 3, 4, 5, 8, 15 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1722 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1723 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-934 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Rengėjas <i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	Svarstyta Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-03-07	Siūloma Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikis patikslinti įstatymus siejamas su Vietos savivaldos įstatymo pakeitimais (įsigalioja 2023-04-01), kuriais įtvirtintas naujas vietos savivaldos modelis. Jame nustatyta, kad savivaldybės taryba yra savivaldybės atstovaujamoji institucija, o savivaldybės meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus.

Iki tol savivaldybės vykdomosios valdžios institucijos funkcijos buvo pavestos savivaldybės administracijos direktoriui, o pakeitus vietos savivaldos modelį savivaldybės vykdomąja valdžia tampa savivaldybės meras.

Atsižvelgiant į tai, kituose įstatymuose, kuriuose numatomos funkcijos administracijų direktoriams, yra būtina

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

išgryninti ir atskirti, kurios iš jų išimtinai pavedamos įgyvendinti savivaldybių merams, o kurias savivaldybių meras turi diskreciją įgyvendinti pats arba įgaluoti savivaldybės administraciją.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Rengėjų siūlymai įstatymuose pakeisti subjektą iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą, kuris tvirtintų daugkartinio taikymo teisės aktus, taip pat teiktų nurodymus, pvz., susijusius su vaiko globa (rūpyba) (poreikio socialinėms paslaugoms vertinimo ir finansavimo tvarkų, socialinės paramos mokiniams skyrimo tvarkos; piniginės socialinės paramos skyrimo tvarkos, kompensacijų už būstą skyrimo ir mokėjimo tvarkos nustatymas; Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos sudėties ir nuostatų patvirtinimas; Lietuvos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos agresijos asmenų teisinio statuso suteikimas; vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymas ir laikinojo globėjo (rūpintojo) skyrimas; subjektų, galinčių priimti likusį be tėvų globos vaiką bet kuriuo paros metu, sąrašo patvirtinimas ir kt.) iš esmės laikytini taiklūs ir tinkami.

Siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms bei laiku priimti kai kuriuos administracinius sprendimus (dėl vaiko laikinosios priežiūros; šeimynų steigimo ir finansavimo bei vaikų apgyvendinimo jose; teisės socialinių paslaugų įstaigoms teikti akredituotą socialinę priežiūrą suteikimo; daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymo neįgaliesiems poreikiams; paslaugų teikimo smurto artimoje aplinkoje patiriantiems asmenims ar jiems pavojų keliantiems asmenims ir kt.) rengėjai tikslingai siūlo įtvirtinti, kad juos turi teisę priimti ne tik savivaldybės meras, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius / savivaldybės administracija.

Techninio, organizacinio pobūdžio funkcijos (pvz., išmokų, kompensacijų skyrimas ir mokėjimas, permokėtų išmokų grąžinimas ir išskaičiavimas, teikimas skirti valstybines pensijas daugiavaikiams motinoms ar tėvams, Lietuvos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos agresijos asmenų teisinį statusą patvirtinančius pažymėjimų išdavimas ir jų apskaitos tvarkymas ir pan.) paliekamos vykdyti savivaldybės administracijai.

Įstatymų projektais siūlomas teisinis reguliavimas (diferenciacija tarp teisės aktus priimti bei atitinkamus sprendimus priimti turinčių teisę subjektų apimties) pagrįstas įvertinus šiuo metu jau susiklosčiusią praktiką savivaldybėse bei vadovautis savivaldybių savarankiškumo ir subsidiarumo principu, pagal kurį savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo lygmeniu, kuriuo jie yra efektyviausi.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Užtikrinant sklandų priimtų įstatymų įgyvendinimą, rengėjai siūlo nustatyti priimtų įstatymų taikymą reguliuojančias nuostatas – įstatymai pradėti taikyti, kai 2023 m. naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirenka į pirmąjį posėdį. Iki pirmųjų šių tarybų posėdžių taikomos iki keičiamų įstatymų įsigaliojimo dienos galiojusios nuostatos.

Įstatymų projektus prašoma Seimo svarstyti skubos tvarka. Aiškinamajame rašte nurodomi argumentai: įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Vietos savivaldos įstatymą, kuris įsigalios 2023-04-01. Įsigaliojus jam savivaldybės administracijos direktorius netenka vykdomosios institucijos įgaliojimų ir dėl to savivaldybėse gali sutrikti sprendimų dėl piniginės socialinės paramos, išmokų vaikams ir kt. priėmimas, kas turėtų didelę neigiamą įtaką asmenų teisėms ir teisėtiems interesams, taip pat priimtiems įstatymams įgyvendinti reikės priimti jų įgyvendinamuosius teisės aktus.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMAS

Projektai pakartotinai (darbo tvarka) suderinti su TM, LSA, VRM ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Rengėjai turi patikslinti Vyriausybės nutarimo projektą, papildydami argumentus, kuriais grindžiamas prašymas Seimui įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka (analogiškai, kaip šie argumentai nurodomi aiškinamajame rašte), prieš teikiant projektus pasirašyti Ministrui Pirmininkei (suderinta darbo tvarka).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaite-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja